ఖరీదైన ఉత్తరం

(క థా ని క)

క్యాంటీన్‌లో కాఫీ తాగి, గేటు దగ్గర కిళ్లీలు కొనుక్కొని, రోడ్డుమీద సిగరెట్‌లు వెలిగించుకుని, తూర్పుగా బయలుదేరి, తిన్నగా పోస్టాఫీసుకుపోయి ఉత్తరాలకోసం చూసుకుని ఆ దారిన బీచ్‌కిపోయి అరుగంటల దాకా బాతాఖానీ వేసుకుని రాత్రినుంచీ రాబోయే పరీక్షలకి చదవడం గురించి నాలుగుసార్లు చర్చించుకుని ఈ రోజునుంచీ జాగ్రత్తగా చదివెయ్యాలని తీర్మానించుకుని బలపరచుకుని, పోస్టులు గురించీ, ఓడిపోయిన మంత్రులని గురించీ, అమ్మాయిలను గురించీ ఇష్టం వచ్చిన ఉద్దేశాలు వెలువరించుకుని, రూముకి తిరిగివచ్చి అవన్నీ మరచిపోవడం భజగోవిందరావుకీ, పరమానందానికీ దినకృత్యాలు.

భజగోవిందరావుకి రోజూ ఒక కవరో, కార్డో ఇవ్వడమూ, ప్రతిరోజూ పరమానందం అడక్కుండానే ఉత్తరాలు లేవని చెప్పడం పోస్టుమాన్‌కి గతి తప్పని అలవాటు.

ఉత్తరాలు లేకపోవడం ఒక ఎత్తూ, అందరికీ వస్తూ, ముఖ్యంగా రూంమేటుకి అనుదినమూ అనేకాలు (ఒకటికన్న ఎక్కువ) వస్తూ, ఏనాటికీ పరమానందానికి ఒక్క ఉత్తరమూ రాకపోవడం రెండో ఎత్తూను. ఉత్తరంరాగానే సీరియస్‌గా విప్పేసి, రెండుసార్లు చదివేసి, అందులో ఏదో మహాత్వం ఉన్నట్లు ఒకసారి గంభీరమైన చూపొకటి పారేసి, రెండో ఉత్తరంతీసి చదువుతూ, ఇలాగ అవుతోంటే భజగోవిందరావుకి చాలాకష్టం అనిపించింది. ఉత్తరాలు రావడం నాగరికతకో చిహ్నమనీ, పూర్వం అంటే కాళిదాసు కాలంలో ఈ పద్ధతి లేకనే మేఘాలద్వారా సందేశాలు పంపుకొనేవారనీ, ఆ పద్ధతి చాలా శ్రమకరమైనదే కాక, ఒకే మేఘంద్వారా ఒక తరుణీ ఒకతరుణుడూ తమ ప్రియులకి రాయబారాలు పంపించితే అలాటి సందేశాలు తారుమారై చాలా ప్రమాదాలు జరిగి ఉండాలనీ, వాటన్నిటినీ తొలగించి, భావావేశమూ పాటలురాసుకోవడమూ లాంటి కష్టాలు లేకుండా, ఆ ఆనందాన్ని అనుభవించేలాటి పద్ధతి పోస్టల్ సిస్టం అనీ పరమానందం వ్యక్తిగతోద్దేశం. ఈ రోజుల్లో ఇంకా మేఘ సందేశాలే (తెరమీద) జరుగుతోంటే తనకి పోస్టుకార్డు సందేశమైనా, ప్రేయసి దగ్గరనుంచి కాకపోతే మిత్రులదగ్గరనించేనా రాకపోవడం పరమానందరావుకి కాలేజీలో చదువుకొంటున్న ఆనందానికి కళంకము తెచ్చాయి. చాలాసార్లు అతను తన అడ్రసుకు ఉత్తరాలు రాసుకుని అందుకుని భజగోవిందరావు తలతిరుగుడు తానే కట్టిద్దామనుకున్నాడు. కాని అంతరాత్మ అనే ఒక దరిద్రగ్రహం అలాటి యోగాన్ని పట్టనివ్వలేదు.

పరమానందరావుకి ఉత్తరాలు అంతగా అసలే రావడం ఎందుకుమానెయ్యాలో చెప్పడం అవసరం. అతనికి తల్లీ తండ్రీ లేరు. అన్నగారు ఆస్తి పంపకాల అనంతరం ముందు కార్డు ఖర్చులూ తరవాత మాటలూ మానేశారు. మామగారు అతని పెళ్ళికి ముందే పరమపదించారు. ఆయన భార్యకీ కుమార్తెకీ అంటే పరమానందరావు అత్తగారికీ భార్యకీ, అక్షరాస్యతకీ మధ్య అనంతదూరం. ఆ విధంగా ప్రేయసి లేఖలు వచ్చే అదృష్టం లేదు. ఇంక స్నేహితులంటే, పరమానందరావు డబ్బు ఖర్చు దగ్గర చాలా జాగ్రత్త కలవాడు. అంచేత అతనికి స్నేహితులు సుమారుగా లేకపోయ్యారు; ఉన్న స్నేహితుడు సుబ్బారాయుడొకడూ వాళ్ళ ఆఫీసరు ధర్మమా అని చచ్చిన వాళ్ళలో జమ అయ్యాడు.

పత్రికలకి కథలు పంపడం చెయ్యకూడదా? అని ఒకనాడు అనుకున్నాడతను. కాని ఏమిటి రాయడమో బోధపడలేదు. పోనీ ఈ మధ్య రచయితలు చేస్తున్నట్లు ఏ విల్డర్‌నో తెలుగులో

ఇచ్ఛాపురపు జగన్నాథరావు

కాపీచేసి ఆ మాట చెప్పకుండా పంపకూడదా అంటే ఒకటి, ఆ రచన అచ్చైనా కాపీ వచ్చే నిర్ధారణ లేదు; రెండు: రచనని పోస్టు బిళ్లలతో పంపినా, అవి అసలేతిరిగిరావు. శ్రమచాలాను.

పరమానందరావుకి దారి కనపడలేదు. ఏ పోస్టల్ ట్యూషన్ తోనో కరెస్పాండెన్సు మొదలు పెడదామంటే కొంత డబ్బు తగలెయ్యడం అతనికి ఇష్టంలేదు.

చివరికి అతనూరుకున్నాడు, కింకర్తవ్యతా మూఢుడై.

గోవిందరావు ఊరుకోక ఒకనాడు బీచ్ లో మామూలు సంభాషణని మార్చి, "నీకెప్పుడూ ఉత్తరాలు రావేంరా?" అన్నాడు.

మొగుడు కొట్టాడని ఏ పతివ్రతకీ కోపం రాదుకాని. తోటికోడలు చూస్తే అది వేరే విషయం. కాస్త పెద్దమనిషి ఎలెక్షన్లో ఓడిపోతే నాలుగు వారాలు గ్రామాంతరం వెళ్లిపోతాడు.

పరమానందం చాలా బాధపడి, "రావు" అన్నాడు.

"ఉత్తరాలు రావడంలో ఎంత ఆందం ఉందంటావ్? కాస్త మనవాళ్ళ మంచీ చెడ్డా తెలుస్తూంటై అదీకాక నాగరికతలో అదొక భాగమోయ్ ఆనందం" అన్నాడు గోవిందరావు.

"కాని, ఉత్తరాలు రానంతమాత్రాన నువ్వు నన్ను అనాగరికుడిగా జమకట్టవు కదా?"

"అదీ ఆలోచించదగ్గ విషయమే నే"

"అయినా నాకు చాలా అసహ్యం ఉత్తరాలంటే."

"అదే- వీనకటికి నక్కకి ద్రాక్షపళ్లు పుల్లగా ఉన్నాయట."

పరమానందం నవ్వి, సముద్రతరంగాలవైపు చూస్తూ ఊరుకున్నాడు. మిత్రుడూ ఆలోచనలోకి జారాడు. కొంచెంసేపయ్యాక గోవిందరావు హఠాత్తుగా లేస్తూ, "ఒకేయ్- నాదో ఉత్తరం నువ్వు తీసుకుంటావురా? అయిదు రూపాయిలు నువ్విచ్చేడం, ఈ నెల పదహారో తారీకున నువ్వు నా ఉత్తరం తీసుకోవడమూను."

"నాకేమిట్రా లాభం?"

"ఆ ఉత్తరమే."

గోవిందరావు ఆలోచించాడు.

"సరే రూముకి పోగానే ఇస్తాను అయిదు రూపాయిలూను. పదహారో తారీఖున నేనే ఉత్తరం పోస్టుమేన్ నించి తీసుకుంటాను. నువ్వు దాన్ని చూడనే కూడదు."

"సరే ఒప్పుకున్నాను."

* * *

పదహారో తారీఖున భజగోవిందరావు బైట నిలబడ్డాడు. పరమానందరావు మాత్రం లోనికి వెళ్లివచ్చి, ఒక కార్డు తెచ్చి అతనికిస్తూ "ఒక కవరు ఉత్తరం నేను తీసున్నాను. ఇది తీసుకో" అన్నాడు.

ఉత్తరం చదువుకుని గోవిందరావు నిశ్శబ్దంగా ఆనందంతో బీచ్ కి బయలుదేరాడు.

బీచ్ లో కూర్చుంటూ ఆనందం..."మన దేశంలో సూర్యరశ్మిలో వంటచేసే యంత్రం కనిపెట్టారట... నెహ్రూ చెప్పాడు" అన్నాడు.

గోవిందరావు బుర్ర ఈ విషయాల గురించి ఆలోచించే పరిస్థితిలో లేదు. ఆనందరావు తీసుకున్న ఉత్తరం ఏమిటా అని అతను ఆలోచిస్తున్నాడు. "కవరా తీసుకున్నానన్నావు?" అన్నాడు దిగులుగా పరమానందంకేసి చూస్తూ.

పరమానందం మాత్రం ఏమీ చెప్పకుండా, "ఆ ఉత్తరం గురించి ఏ విషయం కావలసినా డబ్బు వాపస్ చెయ్యాల్సి ఉంటుంది" అన్నాడు.

ఆ సాయంకాలం అంతా గోవిందరావు సరిగ్గా లేడు. ఆ ఉత్తరం ఎవరు వ్రాసినది? అనే ప్రశ్న అతన్ని వెంటాడుతోంది- గిరీశం వర్ణించిన మన్మథుడి బాణాలతో.

మర్నాడు గోవిందరావు పోస్టుమేన్ ని రహస్యంగా, "నిన్న నాకు వచ్చిన కవరు ఎలాగ ఉందో జ్ఞాపకం ఉందా?" అన్నాడు.

పోస్టుమేన్ నవ్వుతూ- "పాకేశారా బాబూ?" అన్నాడు.

గోవిందరావు తల ఊపాడు.

"నీలిరంగు కవరు బాబూ- అంతా సెంటు వాసనే. మీ రూంమేటు తీసికెళ్ళారు. అమ్మగారు .."

పోస్టుమేన్ నవ్వాడు. గోవిందరావు బైట పడ్డాడు. అతని ముఖంలో చెమటలు పోశాయి.

ఈ మధ్య కాలేజీబ్యూటీ స్వర్ణ తనని చాలా సార్లు గమనిస్తూందని చాలా రూమర్స్ బయలు దేరాయి. కొంపతీసి ప్రేమ కాదుకదా? అవిడే అయి ఉంటుంది. తనకి ఉత్తరం రాసిఉంటుంది.

లేక, శకుంతలా?

శకుంతల గోవిందరావు చిన్ననాటి స్నేహితురాలు. ఇలాగ ఉత్తరం రాసేంతగా ఆమె తనని ప్రేమిస్తోందా? ఏమో? క్షణక్షణముల్ జవరాండ్ర చిత్తముల్ అన్నారు. ఎవరుకన్నారెవరు విన్నారు?

అయినా చెత్త అయిదు రూపాయిలకోసం తనకీ బుద్ధి ఎందుకు పుట్టాలి? అంత చక్కని ఉత్తరం ఆ రోజునే రావాలా? ఆ రోజు బీచ్‌లో సెంటు వాసన తన రుమాలుకింపెననుకున్నాడు. అసలు సంగతి అదా?

కొంపతవ్వి, ఆనందరావు ఆ అమ్మాయిని బ్లాక్ మెయిల్ చెయ్యడుకదా? ఏమో! డబ్బుకోసం వాడేపనైనా చెయ్యొచ్చు.

ఆ ఉత్తరం ఎవరు వ్రాసినా, ప్రమాదమే.

గోవిందరావు నాలుగు భజగోవింద శ్లోకాలు చదువుకున్నాడు ఆనందం మనస్సు మార్చమని ప్రార్థిస్తూ.

రూములోకి ఆనందం రాగానే, కార్యసాధకత్వానికి సరియైన ఉపోద్ఘాతం ప్రారంభిస్తూ... "నీడబ్బు అన్యాయంగా తినడం చాలా కష్టంగా ఉందిరో. ఇవిగో నీ అయిదు రూపాయలూ తీసుకో. నా లెటర్ ఇచ్చేసెయ్" అన్నాడు గోవిందరావు.

ఆనందం చిన్న నవ్వు విసరేసి "నీ కివాళ్ళ దాకా ఉన్న అభిప్రాయాలన్నీ మారాయా? లేక ఇదొక్కటేనా?" అన్నాడు.

పరోపకారి పోజు వేస్తూ గోవిందరావు... "అదేం లేదులేరా, కాని నీ డబ్బు నాకక్కర లేదు. తీసుకో" అన్నాడు అయిదు రూపాయిలు బైటపడేస్తూ.

ఆనందం వాటిని ముట్టుకోకుండా, సిగరెట్

(ESTD: 1907)

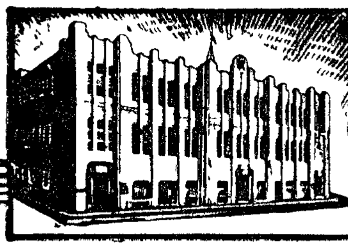

దక్షిణ ఇండియాలో ముఖ్యమైన చోట్లన్నిటిలోను, బొంబాయిలోను బ్రాంచీలు కలవు.

చందా వేసిన మూలధనము	..	రు. 72,00,000
చెల్లించిన మూలధనము	...	రు. 53 00,000
రిజర్వు ఫండ్	...	రు. 62,00,000

అన్ని విధములయిన బ్యాంకింగ్ వ్యాపారములు చేయబడును.

ఎస్. గోపాల అయ్యర్, సెక్రటరి.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిడ్.,
హెడ్డాఫీసు : మదరాసు

వెలిగించి, సావకాశంగా కొంచెం వక్కపొడి నోట్లో వేసుకుని, "నేనంత నీచుణ్ణి కాదురా బ్రదర్" అన్నాడు.

గోవిందరావు తెల్లబోయాడు. "నేనలా ఏమన్నాన్రా?"

"నువ్వేమీ అన్నావని కాదు. కాని అడిన మాట తప్పడం నా నిఘంటువులో లేదురా."

"పోనీ ఈ అయిదు రూపాయలూ తీసుకుని ఆ ఉత్తరం ఒక్కసారి చూపెట్టు."

"నీ కనీసపు కోర్కె తీర్చలేనందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను. క్షంతవ్యుణ్ణి."

గోవిందరావు అనుమానాలన్నీ ధృవపడ్డాయి. కాని, స్వర్ణా, శకుంతలా, అని.

"అయితే ఇవ్వవుట్రా?"

"చాలా విచారం బ్రదర్."

కాలేజీలో స్వర్ణ గోవిందరావుని చూసి ముఖం ముడుచుకుంది. గోవిందరావు గుండె ఝల్లుమన్నది. "ఔను మరి... ఏ నాయిక తన ప్రణయ లేఖకి జవాబివ్వని ప్రియుణ్ణి క్షమిస్తుంది?" అనుకున్నాడు.

లెక్చర్ అతనికి వినపడలేదు, హాస్టల్ బెల్లు వినపడలేదు ఆనందాన్ని ఎలాగ అంగీకరింపచెయ్యడం అనే అతని ఆలోచన.

"భోంచేద్దాం రా బ్రదర్. గంటయింది" అంటూ రాత్రి ఆనందం గోవిందరావుని పిల్చాడు.

గోవిందరావుకో ఆలోచన తట్టింది.

"నేను రాను" అన్నాడు.

"ఏం?"

"నా కాకలవడం లేదు."

కొంచెం ఆగి ఆనందం... "ఓలా అయితే నీకా ఉత్తరం ఇచ్చేస్తాను" అన్నాడు జాలి పడ్డ వాడిలాగ.

గోవిందరావు గంతువేసి... "చెప్పు" అన్నాడు.

ఆనందం వేళ్లుమడిచి, లెఖ్ఖపెడుతూ... "ఒకటోది, పది రూపాయలు చెల్లించడం" అన్నాడు. టేబిల్ మీద పది రూపాయిల నోటు పడడమూ అది ఆనందం జేబులో వెయ్యడమూ జరిగింది.

"రెండోది ఎప్పుడూ ఆ ఉత్తరం గురించి నాతో మాట్లాడనని మాట ఇవ్వడమూ" అన్నాడు.

గోవిందరావు ప్రమాణం చేశాడు. ఆనందరావు పుస్తకాల మధ్యనించి నీలికవరుతీసి అతని కిచ్చాడు. గోవిందరావు తెల్లబోయాడు. ఆ కవరుని ఆనందరావు విప్పలేదు!

"ఉత్తరం విప్పలేదేమిరా?" అన్నాడు గోవిందరావు.

"నీకే తెలుస్తుంది—కాని ప్రమాణం మరచిపోతున్నావ్!"

ఆనందం గోవిందరావుని వదలి భోజనానికి వెళ్లాడు.

డేట్ స్టాంపూ, అడ్రసూ చూచాడు గోవిందరావు. 16వ తారీఖు ముద్దర ఉంది. అడ్రస్ ఎవరు వ్రాశారో కాని, స్త్రీ హస్తం కావడానికి ఎక్కువవీలు ఉంది. వాసన చూశాడు .. తానువాడే సెంటే.

వణకుతోన్న చేతులతో ఉత్తరం విప్పాడు.

రూమ్...

—హాస్టల్, 15. 1.

ప్రియమిత్రమా!

నీకు ఉత్తరాలు వస్తే రావచ్చుకాని, నాకు రాలేదని ఎందుకంత తెలిక! స్వోత్కర్ష నీలో హద్దులు దాటుతోంది...

నీకు బుద్ధిచెప్తున్నాను...

పోయినడబ్బు పోయిందికాని కాస్త సానుభూతి చూపడం నేర్చుకో.

నీధన నష్టానికి నా సానుభూతి.

భవదీయుడు

పరమానందం...

పరా:—రేపు కాంటీన్లో నీకు పార్టీ ఇస్తాను. ఉదయం 7-35కి.

(సోమర్ సెట్ మాఘంకి కృతజ్ఞతతో)